EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 23.9.2005
KOM(2005) 450 slutlig

2005/0179 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om gränsöverskridande rörlighet inom gemenskapen i utbildningssyfte: Europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1) BAKGRUND

- **Motiv och syfte**

Rörlighet är ett av huvudmålen i Europeiska unionens utbildningspolitik enligt artiklarna 149 och 150 i fördraget. Rörlighet bidrar både till att utveckla det europeiska medborgarskapet och medvetenheten om Europa genom att öka förståelsen för kulturell och språklig mångfald, och till inrättandet av ett europeiskt område för allmän och yrkesinriktad utbildning i enlighet med det strategiska mål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000.

Unionens utbildningsprogram har sedan de startades avsevärt bidragit till detta mål. Erasmusprogrammet, tack vare vilket mer än 1 000 000 ungdomar läst en del av sin universitetsutbildning i en annan medlemsstat, är ett bra exempel på en av de få EU-insatser som många unionsmedborgare väl känner till. Programmen omfattar skolor, universitet, yrkesutbildning samt vuxenutbildning[1] och de har bidragit till att utveckla en känsla av ”europeiskt medborgarskap” såväl hos deltagarna själva som hos personer i deras omgivning, bland föräldrar, släkt, vänner och arbetskamrater.

Syftet med detta förslag är främst

- att fastställa en gemensam principförklaring som kommer att leda till ökad effektivitet och genomslagskraft i all slags organiserad rörlighet i utbildningssyfte, och

- att mer specifikt utgöra en referens för alla som berörs av det integrerade programmet för livslångt lärande som kommissionens föreslår för åren 2007–2013.

Om detta förslag antas kommer det att leda till en rad positiva resultat, nämligen:

o Ytterligare uppmuntran till rörlighet i utbildningssyfte. Detta är värdefullt för den personliga utvecklingen och gör det också möjligt för unionsmedborgarna att utnyttja sin grundläggande rätt till fri rörlighet och bosättning inom medlemstaternas territorium.

o Rörlighet berikar lärandet och främjar överföring av kunskap, vilket leder till en höjning av den allmänna kvalitetsnivån på de europeiska utbildningssystemen. Detta kommer att hjälpa Europa att bli världens mest nyskapande och konkurrenskraftiga kunskapsbaserade ekonomi.

o Man förväntar sig också ett positivt inflytande på arbetsmarknaden, forskningsförmågan på europeisk nivå och (som nämnts ovan) den nya omgången utbildningsprogram som föreslogs av kommissionen år 2004.

Avsikten med förslaget är inte att införa några bindande rättsliga ramar på europeisk nivå. Även om detta vore möjligt enligt fördraget – vilket det inte är – skulle det vara helt olämpligt. Medlemsstaterna kan dock låta sig inspireras att på lämpligt sätt agera efter rekommendationen. Den är av sin natur avsedd som en referens för att främja tydlighet och

[1] Sokratesprogrammet omfattar skolor (Comenius), högre utbildning (Erasmus) och vuxenutbildning (Grundtvig), medan Leonardo da Vinci-programmet täcker yrkesinriktad utbildning.

samordning av praxis vad gäller rörlighet, och bidra till att skapa ett klimat av ömsesidig förståelse.

- **Allmän bakgrund**

EU-institutionerna har under de senaste fem åren antagit ett antal instrument som gäller rörlighet. Nedan beskrivs de viktigaste.

Efter ett informellt möte mellan utbildningsministrarna i Paris i september 2000 godkändes en handlingsplan för rörlighet vid Europeiska rådets möte i Nice i december 2000. I denna ingår en ”verktygslåda” med åtgärder som avser rörlighet: dess främjande och finansiering, olika slag av rörlighet, och hur man kan utnyttja vistelsen utomlands på bästa sätt och se till att den förvärvade erfarenheten erkänns.

På detta följde i juli 2001 antagandet av Europaparlamentets och rådets rekommendation 2001/613/EG om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, volontärer, lärare och utbildare[2]. Genom rekommendationen inrättades en ram för att främja politiskt samarbete för ökad rörlighet inom allmän och yrkesinriktad utbildning. Målet var att undanröja hinder för rörlighet, ge deltagarna bättre förberedelse och mottagande, och även här togs frågan upp om erkännande av den erfarenhet som förvärvats utomlands.

I rekommendationen uppmanades kommissionen att inrätta en grupp med experter från medlemsstaterna som skulle få i uppgift att samordna genomförandet av rekommendationen. Det är på den gruppens arbete, som senast beskrevs i dess rapport från år 2004, som detta förslag till rekommendation bygger.

I februari 2002 antog kommissionen en handlingsplan för kompetens och rörlighet[3] i syfte att föra framåt principen om fri rörlighet för arbetstagare, betona vikten av rörlighet för EU:s sysselsättningsstrategi samt öppna de europeiska arbetsmarknaderna så att de blir tillgängliga för alla från och med 2005.

Dessutom kommer kommissionen att utse år 2006 till Europeiska året för arbetstagarnas rörlighet, för att höja medvetenheten om ett antal juridiska frågor på detta område, exempelvis möjligheten att överföra pensionsrättigheter, rörlighetens fördelar för arbetstagarnas karriärutsikter och befintliga europeiska instrument till stöd för rörlighet.

Kommissionen har dessutom i sitt meddelande från 2001 om ”En strategi för rörlighet i det europeiska området för forskningsverksamhet”[4], vilket fick stöd i rådet[5], fastställt konkreta europeiska och nationella insatser som kan bidra till att rörlighet utnyttjas som ett väsentligt verktyg för karriärutveckling och för skapande av ett europeiskt forskningsområde samt som en förutsättning för bättre europeisk förmåga och resultat inom forskning.

Därefter har frågor som avser rörlighet tagits med i det allmänna arbetsprogrammet för ”Utbildning 2010”, vilket utgör utbildningsdelen i Lissabonstrategin. I detta program samarbetar medlemsstaterna och kommissionen kring frågor som rör utbildningspolitik.

---

2 EGT L 215, 9.8.2001, s. 30.
3 KOM(2002) 72 slutlig.
4 KOM(2001) 331 slutlig, 20.6.2001.
5 Rådets resolution av den 10 december 2001, EGT C 367, 21.12.2001.

Rörlighet nämns uttryckligen som ett av de 13 målen i programmet, vilket godkändes vid Europeiska rådets möte i Barcelona i mars 2002. I februari 2004 lade rådet och kommissionen fram för Europeiska rådet den första gemensamma delrapporten [6] om den processen. I rapporten understryks behovet att höja nivån och kvaliteten på rörlighet inom allmän och yrkesinriktad utbildning.

Som ett led i uppföljningen inom arbetsprogrammet "Utbildning 2010" utarbetade den expertgrupp som inrättades efter den första rekommendationen ett förslag till en "kvalitetsstadga för rörlighet i utbildningssyfte" som presenterades för utbildningsministrarna vid ett informellt möte den 12 juli 2004 i Rotterdam. Det nederländska ordförandeskapet drog slutsatsen efter debatten att det rådde samförstånd kring principerna och att de kunde bidra till de kvalitativa aspekterna av rörlighet i den nya omgången utbildningsprogram.[7]

I den föreslagna rekommendationen, som till stor del bygger på det arbete som beskrivs ovan, framställs de ovan angivna principerna i en enhetlig läslig form, med material från andra områden som berörs av rörlighet (till exempel ungdomsfrågor). Ordet "stadga" används för att understryka principernas grundläggande karaktär.

Det bör noteras att rekommendationen utgör ett komplement till befintliga texter på området, särskilt den europeiska stadgan för forskare[8].

- **Gällande bestämmelser**

Den föreslagna rekommendationen kompletterar Europaparlamentets och rådets rekommendation 2001/613/EG av den 10 juli 2001 om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare.

- **Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden**

Förslaget är helt förenligt med Europeiska unionens uttalade politik och mål.

2) SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSANALYS

- **Samråd med berörda parter**

Metoder, målsektorer och deltagarnas allmänna profil

I avsnitt 1 anges hur texten utarbetades och vilken uppgift arbetsgruppen bestående av experter från medlemsstaterna har enligt 2001 års rekommendation. Företrädarna för medlemsstaterna i gruppen besitter betydande sakkunskap och det har inte ansetts nödvändigt att anlita ytterligare utomstående experter.

Sammanfattning av svaren och av hur de har beaktats

Se den första rapporten om uppföljningen av rekommendation 2001/613/EG.

---

6 KOM(2003) 685 slutlig, rådet 6905/04 EDUC 43.
7 http://eu2004.minocw.nl/docs/nl/presidency_conclusions_rotterdam.pdf
8 EUT L 75, 22.3.2005.

- **Extern experthjälp**

Någon extern experthjälp har inte behövts.

- **Konsekvensanalys**

Behovet av förslaget, dess räckvidd och eventuella ekonomiska och sociala konsekvenser har redan diskuterats och godkänts av arbetsgruppen och medlemsstaterna samt vid det informella mötet för utbildningsministrarna i Rotterdam den 11–13 juli 2004. Det finns inget behov av ytterligare konsekvensanalys.

3) RÄTTSLIGA ASPEKTER

- **Sammanfattning av den föreslagna åtgärden**

Rekommendationen består av tio riktlinjer som främst är riktade till de sändande och mottagande organisationerna som ansvarar för rörlighet. De kan sammanfattas som följer:

A. Före avresan

Se till att deltagarna har tillgång till tillförlitiga källor för vägledning och information om möjligheter till och villkor för rörlighet, fastställa en utbildningsplan som kommer att utgöra ramen för rörligheten, se till att deltagarna får förberedelse innan de ger sig iväg, särskilt vad gäller språk, och se till att utlandserfarenheten bidrar till den personliga och yrkesrelaterade utvecklingen.

B. Under vistelsen i värdlandet

Ge språkligt och logistiskt stöd till deltagarna, t.ex. information och hjälp vad gäller resa, försäkring, uppehållstillstånd, socialförsäkring, samhällstjänster, skatter, bostad. Utse en handledare som ger stöd och råd och hjälper deltagaren att integreras på ett bra sätt.

C. Efter hemkomsten

Se till att deltagarnas utbildningsbevis eller studie- eller praktikperioder erkänns eller certifieras, stödja deltagarnas återintegrering i samhället, på utbildningsanstalten eller på arbetsplatsen (särskilt efter en långvarig vistelse utomlands), bedöma resultatet av utlandsvistelsen och ge de återvändande deltagarna råd om hur de bäst kan använda de färdigheter de förvärvat utomlands.

D. Allmänt

Klargör vem som ansvarar för åtgärderna enligt rekommendationens olika delar.

Stadgan bör ses som ”allmän” i den mening att den täcker all slags rörlighet i utbildningssyfte: formellt och icke-formellt lärande, korta och långa vistelser, skola, universitet och internutbildning på arbetsplatsen, unga och vuxna inlärare, osv. Detta innebär att texten måste bli generell, eftersom det i en så kort text inte går att täcka in alla möjliga fall. Principerna i stadgan måste därför anpassas till omständigheterna och i särskilda fall kommer vissa av punkterna att vara mer eller mindre lämpliga. Principerna utgör en europeisk referensram som ska anpassas till enskilda fall.

- **Rättslig grund**

Det rättsliga grunden för detta förslag är artiklarna 149.4 och 150.4 i fördraget. I den förra artikeln behandlas allmän utbildning, i den senare yrkesinriktad utbildning. Enligt båda artiklarna får rådet och Europaparlamentet via medbeslutandeförfarandet anta rekommendationer för att uppnå sina mål, varav det ena är just att stödja rörlighet (artikel 149.2 andra strecksatsen och artikel 150.2 tredje strecksatsen).

- **Subsidiaritetsprincipen**

Subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte faller inom gemenskapens exklusiva behörighet.

Medlemsstaterna kan inte själva uppnå målen för förslaget av följande skäl:

Rörligheten är av sin natur gränsöverskridande och därför är det svårt att täcka den frågan inom en medlemsstat.

Om gemenskapen vidtar åtgärder kommer det bli lättare att uppnå målen för förslaget av följande skäl:

Förslagets mål kan inte uppnås lika effektivt av medlemsstaterna som av unionen. Rörlighetens gränsöverskridande natur innebär att frågan är svår att hantera inom en medlemsstat.

Användningen av ett icke-tvingande gemenskapsinstrument är ett effektivt sätt att anpassa en erkänd europeisk referens till stöd för organisationer i alla medlemsstater.

Själva texten begränsas till de aspekter som kan anpassas på europeisk nivå. Frågor som exempelvis gäller medlens natur och ursprung eller praktiska organisatoriska frågor lämnas till dem som är behöriga i medlemsstaterna eller till organisationer som befattar sig med rörlighet.

Förslaget följer därför subsidiaritetsprincipen.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen.

Det medför inga finansiella eller administrativa bördor eller utgifter.

Medlemsstaterna har deltagit i arbetet via sina företrädare i den expertgrupp som tillsattes enligt 2001 års rekommendation och de stöder förslaget.

- **Val av regleringsform**

Föreslagen regleringsform: rekommendation.

Övriga regleringsformer skulle vara olämpliga av följande skäl:

Detta förslag följer på den första rekommendationen (2001/613/EG) i denna fråga och vid den tidpunkten valde gemenskapen det instrumentet. Se även artikel 149.4.

4) BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte gemenskapens budget.

5) ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

- **Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)**

Detta förslag berör en EES-fråga och bör därför gälla i hela EES.

2005/0179 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om gränsöverskridande rörlighet inom gemenskapen i utbildningssyfte: Europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 149.4 och 150.4,

med beaktande av kommissionens förslag([9]),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande([10]),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande([11]),

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget([12]), och

av följande skäl:

(1) Rörlighet inom allmän och yrkesinriktad utbildning ingår i den fria rörligheten för personer – dvs. en grundläggande frihet som skyddas genom fördraget – och är ett av huvudmålen i Europeiska unionens verksamhet inom utbildning. Det är ett väsentligt verktyg för att inrätta ett europeiskt utbildningsområde och för att utveckla medvetenheten om Europa.

(2) Mer intensiv rörlighet och utbytesverksamhet i utbildningssyfte i Europa är ett av målen i arbetsprogrammet som syftar till att göra Europa till den mest innovativa och mest konkurrenskraftiga kunskapsbaserade ekonomin[13] fram till år 2010. Att utse år 2006 till det europeiska året för arbetstagarnas rörlighet kommer också att bidra till förverkligandet av det målet.

---

9 EUT C , , s. .
10 EUT C , , s. .
11 EUT C , , s. .
12 EUT C , , s. .
13 Lissabonstrategin, ordförandeskapets slutsatser, http://www.kbn.gov.pl/is2000/pdf/word5.PDF

(3) Europaparlamentets och rådets första rekommendation[14] antogs år 2001 i syfte att underlätta gemenskapens insatser för att främja rörlighet.

(4) Av det arbete som utförts av expertgruppen som tillsattes av kommissionen i enlighet med punkt III.a i ovannämnda rekommendation och av den första uppföljningsrapporten framgår både de framsteg som gjorts på nationell och europeisk nivå vad gäller rörlighet i utbildningssyfte och behovet av att inrikta sig inte bara på att öka rörligheten utan främst på att förbättra den.

(5) Detta mål kan uppnås genom att man antar en kvalitetsstadga för rörlighet i form av en rekommendation, där man fastställer en rad principer på området, vilka ska genomföras frivilligt.

(6) Eftersom stadgan innehåller de grundläggande principerna för rörlighet i utbildningssyfte utgör den en referensram som kommer att bidra till att öka utbyten, utveckla erkännande av studieperioder och hjälpa till att skapa ömsesidigt förtroende mellan myndigheter, organisationer och alla som berörs av rörlighet.

(7) Nyttan med utlandsvistelsen beror i hög grad på hur bra de praktiska arrangemangen är, dvs. förberedelse, stöd och erkännande. De medverkande personerna och organisationerna kan avsevärt höja dess värde genom noggrann planering och lämplig utvärdering.

(8) Det är önskvärt att principerna i fråga inte bara täcker själva vistelsen utomlands utan också tiden före och efter den.

(9) En utbildningsplan bör utarbetas i förväg. En allmän förberedelse av deltagarna är också nödvändig.

(10) Utlandsvistelsens kvalitet kan förbättras genom att man utser en handledare för deltagaren. Om det finns tydliga och detaljerade uppgifter om den utbildning eller praktik som deltagaren genomgått i värdlandet, inbegripet längden, bidrar detta till att de kan erkännas efter hemkomsten.

(11) Alla ekonomiska frågor bör lösas föra avresan, särskilt vad gäller de bidrag som finns tillgängliga och vem som betalar vad.

(12) Tydlighet och god förvaltning kräver att man klart anger vilka organisationer och personer som ansvara för varje etapp och insats i rörlighetsprogrammet.

(13) För att säkerställa utlandsvistelsens övergripande kvalitet är det önskvärt att de ovannämnda principerna och rekommendationerna tillämpas vid all slags rörlighet i utbildnings- eller yrkesutvecklingssyfte: allmän och yrkesinriktad utbildning; formellt och informellt lärande inbegripet volontärarbete för ungdomar; korta och långa utlandsvistelser; skolor, universitet eller arbetsbaserat lärande; för unga och vuxna inlärare osv.

---

[14] Europaparlamentets och rådets rekommendation 2001/613/EG om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, volontärer, lärare och utbildare (EGT L 215, 9.8.2001, s. 30).

(14) Medlemsstaterna bör kunna anpassa genomförandet av stadgan till omständigheterna, t.ex. till särskilda situationer och program, göra vissa av punkterna obligatoriska och betrakta de övriga som frivilliga.

(15) Eftersom målen i denna rekommendation som omfattar alla medlemsstater bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, får gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. Med hänsyn även till proportionalitetsprincipen som anges i samma artikel går denna rekommendation inte utöver det som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRMED REKOMMENDERAS medlemsstaterna att anta den bifogade europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet som ett sätt att förbättra personlig och yrkesrelaterad utveckling.

HÄRMED UPPMANAS medlemsstaterna att ta med allmän information och bedömning av de åtgärder som vidtagits enligt rekommendationerna ovan när de rapporterar om ”Utbildning 2010”-programmet, från och med det andra år efter antagandet av denna rekommendation.

HÄRMED UPPMANAS kommissionen

– att fortsätta samarbeta med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter, så att ändamålsenlig information och nyttiga erfarenheter kan utbytas om genomförandet av de åtgärder som förespråkas i denna rekommendation,

– att betrakta denna rekommendation som en helhet tillsammans med Europaparlamentets och rådets rekommendation 2001/613/EG och i enlighet med detta ta med de rapporter som enligt den rekommendationen skall lämnas vartannat år i de allmänna rapporterna om ”Utbildning 2010”-programmet.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA

1. EUROPEISKA KVALITETSSTADGAN FÖR RÖRLIGHET

Berörda parter har alltid visat stort intresse för rörlighet över gränserna, vilket också kommer till uttryck i handlingsplanen för rörlighet från år 2000[15] och i Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 10 juli 2001[16]. Den rekommendationen hade en stor räckvidd, tog upp en hel rad viktiga frågor i samband med rörlighet och var riktad till alla som kunde få nytta av en period av lärande utomlands (både formellt och icke-formellt), däribland studenter, lärare, utbildare, volontärer och personer som genomgår yrkesutbildning. Den andra rekommendationen, som denna stadga ingår i, har samma räckvidd men är inriktad på kvalitetsaspekterna i rörlighet, vilket föreslagits av en expertgrupp som inrättades efter den första rekommendationen[17]. Den kommer att bidra till att deltagarna får en positiv erfarenhet såväl i värdlandet som i sitt hemland efter återkomsten.

I denna stadga anges en rad riktlinjer som är tillämpliga på rörlighet för enskilda ungdomar eller vuxna som vill ägna sig åt formellt eller icke-formellt lärande och utvecklas som individer och i yrket. Stadgan har utformats som ett grundläggande referensdokument och innehållet kan anpassas till utlandsvistelsens längd och den specifika utbildningen eller ungdomsverksamheten samt till deltagarnas behov. Även om den främst avser rörlighet i utbildningssyfte kan dessa riktlinjer för kvalitet även vara användbara för annan slags rörlighet, exempelvis i samband med arbete.

1. Vägledning och information

Personer som funderar på att delta i rörlighet bör ha tillgång till tillförlitliga källor för vägledning och information om möjligheter till rörlighet och om de villkor som gäller.

2. Utbildningsplan

Innan någon som helst rörlighet i utbildningssyfte företas bör en utbildningsplan utformas som alla berörda enas om, inbegripet den utsändande och den mottagande organisationen och deltagarna. I planen bör man ange mål och förväntade resultat samt hur dessa ska uppnås.

3. Individualisering

Rörlighet i utbildningssyfte ska i så stor utsträckning som möjligt passa in med den personliga utbildningsbanan, deltagarnas färdigheter och motivation och vara avsedd att utveckla eller komplettera dem.

4. Allmän förberedelse

---

15 Rådets och företrädarna för medlemsstaternas regeringars resolution av den 14 december 2000 från mötet i rådet om en handlingsplan för rörlighet, EGT C 371, 23.12.2000.

16 EGT L 215, 8.8.2001, s. 30.

17 KOM(2004) 21.

Förberedelse av deltagarna är nödvändig och bör anpassas till deras behov. Den bör omfatta språkliga, pedagogiska, praktiska, administrativa, juridiska, personliga, kulturella och ekonomiska aspekter, allt efter behov.

5. Språkliga aspekter

Språkliga färdigheter är väsentliga för effektivt lärande. Deltagarna och deras sändande och mottagande organisationer bör fästa särskild vikt vid språkliga förberedelser. Arrangemangen för rörlighet bör omfatta följande:

- Före avresan: bedömning av språkkunskaper och möjlighet att delta i kurser i värdlandets språk och i undervisningsspråket, om det är ett annat.

- I värdlandet: språkligt stöd och språklig rådgivning.

6. Logistiskt stöd

Deltagarna bör få lämpligt logistiskt stöd. Detta kan omfatta information och hjälp med att ordna resa, försäkring, uppehålls- eller arbetstillstånd, socialförsäkring, bostad och alla andra praktiska aspekter, inbegripet säkerhetsfrågor i samband med vistelsen.

7. Handledning

Värdorganisationen (t.ex. läroanstalten, ungdomsorganisationen, företaget) bör utse en handledare som får ansvaret att hjälpa deltagarna att integreras i värdmiljön och fungera som kontaktperson för ytterligare hjälp.

8. Erkännande

Om en utbildnings- eller praktikperiod utomlands ingår i ett formellt utbildningsprogram ska detta anges i utbildningsplanen och deltagarna bör få hjälp med erkännande och certifiering. Det bör i utbildningsplanen anges hur erkännandet ska gå till. För rörlighet av annat slag och särskilt inom ramen för icke-formell utbildning bör ett intyg utfärdas, så att deltagaren får bevis på sitt aktiva deltagande i och resultat av lärandet på ett tillfredsställande och trovärdigt sätt.

9. Återintegrering och utvärdering

Efter hemkomsten bör deltagarna få vägledning om hur de kan använda de kunskaper och färdigheter de förvärvat under sin utlandsvistelse. För återvändande efter en längre utlandsvistelse bör det finnas lämplig hjälp med återintegrering i samhället, läroanstalten och yrkesmiljön i hemlandet. Den förvärvade erfarenheten bör utvärderas av deltagarna tillsammans med de ansvariga organisationerna, så att man på ett adekvat sätt bedömer om målen i utbildningsplanen uppnåtts.

10. Åtaganden och ansvar

Det ansvar som följer av dessa kvalitetskriterier bör fastställas tydligt och meddelas alla berörda, inbegripet deltagarna. Det bör bekräftas skriftligt så att alla berörda har klart för sig vem som ansvarar för vad.